

FORSÆTISRÁÐUNEYTIÐ

Stjórnarráðshúsinu 150 Reykjavík
sími: 545 8400 bréfasími: 562 4014
postur@for.stjr.is
www.raduneyti.is

Forseti Íslands
Hr. Ólafur Ragnar Grímsson
Skrifstofa forseta Íslands
Staðastað, Sóleyjargötu 1
150 Reykjavík

Reykjavík 15. júlí 2010
Tilv.: FOR10050087/4.1.0

Vísað er til bréfs yðar, dags. 13. júlí sl., þar sem þér svarið bréfum forsætisráðuneytisins sem rituð voru fyrir hönd forsætisráðherra til skrifstofu yðar, dags. 11. júní og 1. júlí sl.

Tilfni fyrra bréfs ráðuneytisins til skrifstofu yðar var, eins og rakið er í bréfinu, viðauki 1 við skýrslu rannsóknarnefndar Alþingis, sem út kom 12. apríl sl., en þar er fjallað um siðferði og starfshætti í tengslum við fall íslensku bankanna árið 2008. Í kafla um stjórnarsýslu, stjórnsiði og stjórnsmál koma fram tillögur varðandi forsetaembættið.

Var í bréfinu óskað eftir viðhorfum embættis forseta Íslands til þess hvernig staðið yrði að því að hrinda tveimur tillagnanna í framkvæmd, setningu reglna um samskipti forseta við önnur ríki og setningu siðareglna fyrir embættið. Fyrir lá að unnið yrði að tillögu um að skýra þyrfti hlutverk forseta betur í stjórnarskránni á vettvangi stjórnlagabings næði frumvarp forsætisráðherra (152. mál á 138. löggjafarþingi) fram að ganga, sbr. nú lög nr. 90/2010.

Fram kemur í bréfi yðar að þér teljið óskiljanlegt hvers vegna forsætisráðuneytið hafi afskipti af málum forsetaembættisins með þessum hætti. Í því sambandi er vert að áréttá að síðara bréf forsætisráðuneytisins til skrifstofu yðar var ritað í kjölfar fundar forseta og forsætisráðherra þar sem viðauki 1 við skýrslu rannsóknarnefndar Alþingis var til umræðu. Er það afstaða forsætisráðherra að niðurstaða þess fundar hafi verið sú að embætti forseta myndi í kjölfar fundarins svara bréfi forsætisráðherra og gera grein fyrir afstöðu forseta og embættis forseta Íslands til þess. Bréfið fól í sér beiðni um tiltekna upplýsingar en í því voru hvorki tilskipanir né „rakalaus tilraun til íhlutunar í samskipti forsetaembættisins og Alþingis“ eins og þér haldið fram í bréfi yðar og er ástæða til þess að mótmæla þessari framsetningu af yðar hálfu.

Með lögum, um breytingu á lögum um Stjórnarráð Íslands og fleiri lögum (siðareglur), nr. 86/2010, var samþykkt sú breyting á lögum nr. 73/1969, um Stjórnarráð Íslands að forsætisráðherra staðfesti siðareglur fyrir starfsmenn Stjórnarráðs Íslands ásamt því að staðfesta siðareglur fyrir ráðherra ríkisstjórnar sinnar í kjölfar samráðs á ráðherrafundi. Vegna þessa er það mikilvægt að forsætisráðherra sé upplýstur um hvernig önnur stjórnvöld, s.s. embætti forseta Íslands, hrinda í framkvæmd þeirri almennu kröfu í samfélaginu að stjórnvöld setji sér skýrar og marktækar siðareglur. Undirstrika má að framangreind lagabreyting gerir m.a. ráð fyrir því að settar verði siðareglur er gildi fyrir alla opinbera starfsmenn og þ.á m. starfsmenn embættis forseta Íslands. Reglur sem þessar eru mikilvægar til að sátt náist í samfélaginu um störf stjórnvalda og vill forsætisráðherra ennfremur

árétta það sem fram kemur í síðara bréfi ráðuneytisins, dags. 1. júlí, að forsætisráðherra telur mikilvægt að stjórnvöld leggist á eitt að bregðast vel og málefnalega við tillögum í skýrslunni og standa Alþingi skil á eftirfylgni með þeim.

Í bréfi yðar vísid þér til þess að þér hafið boðið að bréf ráðuneytisins yrði dregið til baka svo forðast mætti að árétta skriflega það sem þér teljið vera misskilning. Í því sambandi er rétt að ítreka að forsætisráðherra óskaði á umræddum fundi með yður eftir efnislegu svari við bréfi sínu þar sem gerð yrði grein fyrir afstöðu forseta og embættis forseta Íslands til þess. Jafnframt telur forsætisráðherra rétt að taka fram að samkvæmt 3. gr. upplýsingalaga nr. 50/1996, ber stjórnvöldum, þar á meðal forsætisráðuneytinu og embætti forseta Íslands, að veita almenningi aðgang að fyrirliggjandi gögnum sem varða tiltekin mál, sé þess óskað. Til þess að þessi skylda sé virk er ennfremur mælt fyrir um það í 22. gr. sömu laga að stjórnvöldum sé skylt að skrá mál sem koma til meðferðar hjá þeim á kerfisbundinn hátt og varðveita málgögn þannig að þau séu aðgengileg. Stjórnvöldum er almennt ekki heimilt að draga bréf til baka og afmá þau samhliða úr skjalaskráum sínum. Það á m.a. við í þeim tilvikum þegar stjórnvöld taka ákvarðanir eða lýsa beinlínis yfir tiltekinni afstöðu sem síðan er dregin til baka.

Þá vill forsætisráðherra taka undir það með forseta að mikilvægt er að góð og skilvirk samskipti séu á milli embættis forseta Íslands og forsætisráðuneytisins. Fundir forsætisráðherra og forseta eru m.a. mikilvægir í því sambandi. Þó er það afstaða forsætisráðherra að embættismenn forsætisráðuneytisins eigi að geta haft samskipti við embætti forseta Íslands án þess að þau samskipti verði túlkuð sem íhlutun í starf forseta og að með því sé forsætisráðherra að fara út fyrir eðlileg valdmörk sín. Forsætisráðherra telur samskipti embættismanna forsætisráðuneytisins við embætti forseta Íslands hafa verið afar góð. Þau hafa í gegnum tíðina verið með margvíslegum hætti, m.a. með símtölum, tölvubréfum eða bréfum og falið m.a. í sér aðstoð embættismanna forsætisráðuneytisins við embætti forseta þegar kemur að úrslausn lagalegra álitaefna og við almenna stjórnsýslu embættisins, rekstur þess og þjónustu. Er það von forsætisráðherra að forsætisráðuneytið megi viðhalda þessum góðu samskiptum við embætti forseta Íslands áfram.

Að síðustu vill forsætisráðherra lýsa ánægju með að samkvæmt bréfi yðar eru komin á samskipti milli forsetaembættisins og Alþingis vegna skýrslu Rannsóknarnefndar Alþingis. Er þess að vænta að tillögum í skýrslunni er varða forsetaembættið og urðu tilefni bréfaskriftanna verði þar fundinn farvegur. Forsætisráðuneytið er reiðubúið að veita ráðgjöf eða koma að þeim málum með hverjum þeim hætti sem forseta þykir tilhlýðilegt.

Með vinsemd og virðingu

Jóhanna Sigurðardóttir